

Aşağıdaki tablolarda mâzî ve muzâri fiillere bitişik olarak gösterilen “bitişik özne zamirleri” ni inceleyiniz.

Bitişik Özne Zamirleri (Merfû Muttasıl Zamirler) (ضَمَائِرِ الرَّفْعِ الْمُتَّصِلَةِ)

Bitişik özne zamirleri mâzî ve muzâri fiile bitişen ve fâ'il yerinde kullanılan zamirlerdir.

Mâzî fiile bitişen özne zamirleri aşağıda bir tablo olarak verilmektedir.

Zamir	Çoğul (Cem')	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)	
ا - و	كَتَبُوا	كَتَبَا	كَتَبَ	Eril (gâib)
ا - ن	كَتَبْنَ	كَتَبَتَا	كَتَبَتْ	Dişil (gâibe)
ت - ثَمَا - ثُم	كَتَبْتُمْ	كَتَبْتُمَا	كَتَبْتَ	Eril (muhatâb)
ت - ثَمَا - ثُنَّ	كَتَبْتُنَّ	كَتَبْتُمَا	كَتَبْتِ	Dişil (muhataba)
ث - نَا	كَتَبْنَا		كَتَبْتُ	Mutekellim

Örnek verecek olursak;

كَتَبَ (yazdı) fiilinde gizli zamir olan (هُوَ: o - erkek-) ve كَتَبَتْ (yazdı) fiilinde gizli zamir olan (هِيَ: o -kadın-) fâ'il durumundadır.

كَتَبَا (ikisi yazdılar) fiilinde, (ا) fâ'il durumundadır. Bu elife Arapçada *elifu'l-isneyn* (ikil elifi) denir.

كَتَبُوا (yazdılar) fiilinde, (و) fâ'il durumundadır. Bu vâva Arapçada *vâvu'l-cemâ'a* (çoğul vâvı) denir.

كَتَبْنَ (yazdılar) fiilinde, (ن) fâ'il durumundadır. Eylemin kadınlar tarafından yapıldığını göstermektedir. Bu zamire Arapçada *nûnu'n-nisve* (kadınlar nûnu) denir.

كَتَبْتُمْ (yazdınız) fiilindeki (ت), كَتَبْتُمَا (ikiniz yazdınız) fiilindeki (ثَمَا), كَتَبْتَ (yazdın) fiilindeki (ت), كَتَبْتِ (yazdın) fiilindeki (ت), كَتَبْتُمَا (yazdınız) fiilindeki (ثَمَا), كَتَبْتُ (yazdım) fiilindeki (ت) fâ'il durumundadır. Buradaki fiile bitişik “harekeli te”lere Arapçada *tâu'l- mutebarrike* denir. Tümü bitişik özne zamiridir.

كَتَبْنَا (yazdık) fiilinde, (نا) fâ'il durumundadır. Bu zamire Arapçada *nâ'l-fâ'ilin* (özne nâ) adı verilir.

Muzâri fiile bitişen özne zamirleri aşağıda bir tablo olarak verilmektedir.

Zamir	Çoğul (Cem')	İkil (Tesniye)	Tekil (Mufred)	
ا - و	يَكْتُبُونَ	يَكْتُبَانِ	يَكْتُبُ	Eril (gâib)
ا - ن	يَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	Dişil (gâibe)
ا - و	تَكْتُبُونَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	Eril (muhatâb)
ي - ا - ن	تَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبِينَ	Dişil (muhataba)
	نَكْتُبُ		أَكْتُبُ	Mutekellim

Muzâri fiillere bitişik özne zamirleri dört tanedir: ikil şahıslardaki elif (*elifu'l-isneyn*), eril çoğullardaki vâv (*vâvu'l-cemâ'a*), 2. tekil şahıs, dişil formundaki ye (*buna yâu'l-muhâtaba* denir) ve dişil çoğullardaki nûn (*nûnu'n-nisve*). Bunların dışındaki muzâri formlarının bitişik özne zamirleri yoktur. Bu yapılara ait özneler, gizli zamirlerdir. Örnek verecek olursak;

يَكْتُبُ (yazıyor) fiilinde, gizli zamir olan (هُوَ: o-erkek-) ve تَكْتُبُ (yazıyor) fiilinde, gizli zamir olan (هِيَ: o - kadın-) fâ'il durumundadır.

أَكْتُبُ (yazıyorum) fiilinde, gizli zamir olan (أنا: ben) ve نَكْتُبُ (yazıyoruz) fiilinde, gizli zamir olan (نحن: biz) fâ'il durumundadır.

يَكْتُبُونَ (onlar yazıyorlar) fiilinde, *vâvu'l-cemâ'a* (çoğul vâvı) fâ'il durumundadır.

يَكْتُبْنَ (onlar yazıyorlar) fiilinde, *nûnu'n-nisve* (kadınlar nûnu) fâ'il durumundadır.

تَكْتُبُ (yazıyorsun) fiilinde, *yâu'l muhataba* fâ'il durumundadır.

تَكْتُبْنَ (yazıyorsunuz) fiilinde, *nûnu'n-nisve* (kadınlar nûnu) fâ'il durumundadır.

Bir ismi fiil cümlesinde fâ'il olarak kullandığımızı göstermek için onu nasıl *merfû* halde kullanıyorsak, bir ismi mef'ûl olarak kullandığımızı göstermek için de o ismi mutlaka *mansûb* halde kullanırız.